

CHYTRZEC (13) *sb m*

chy- (12), chi- (1).

e *jasne*.

sg *N* chytrzec (6). ◇ *A* chytrca (2). ◇ *pl N* chytrcy (1) *LibLeg*, chytrzcy (1) *BudBib*. ◇ *G* chytrc(o)w (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w.

Człowiek przebiegły, podstępny, zradliwy, sprytny; przezorny, mądry; deceptor BartBydg, Mymer²; dissimulator Mącz (13) : Diabelciem itary chytrzetz ielt OpecŻyw 133; BartBydg 39b; GlabGad O7; LibLeg 9/49v; Mymer² 36v; Mącz 394d.

Przysłowie: BierEz N3; położył dzyecię lyná iego przed pługiem Telemachá/ przeniósł go Vlifés pługiem/ począł fie śmiać Palámedes/ ile mędrkow tyle chytrcow/ y mułiał z drugimi ku potrzebie woienney. BielKron 56.

Szereg: »tajemnik, chytrzec« (1): Suche kolaná znamio. człowieka mocznego, śmiałego/ tajemnika chytrczá GlabGad P6v.

a. *Przezorny, mądry (4) : Káždy chytrzec [astutus Vulg] czyni (włzytko) rozumnie/ lecz głupi wywiełza łprońność. BudBib Prov 13/16, Prov 14/15, 18.*

Szereg: »mędrak a chytrzec« (1): Iż dzyękuię tobie Boże Oycze/ iżeś zákrył á odiałeś ty táiemnice Bołkich łpraw łwoich od mędrkow á od chytrcow łwiátá tego RejPos 287v.

Synonimy: ćwik, lis, łotr, matacz, mędrak, podchwytacz, szalbierz, tajemnik, złośnik.

Cf CHYTRCA, CHYTREK, CHYTRY, [CHYTRZELEK]